Publikacijų aidai

Ar išgelbėsime Broniaus Kviklio knygas ir visų mūsų Lietuvą?

Silvija Vėlavičienė

Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos
Lituanistikos skyriaus vedėja

Vėlų penktadienio vakarą, perskaičius "Lietuvos aide" Aušrinės Šėmienės straipsnį "Tiražo klaida" (LA, 95 07 28), nudiegė širdį, nusviro rankos - Vilniuje, popieriaus fabrike, guli paruoštos permalti naujos, prieš kelerius metus "Minties" leidyklos išleistos Broniaus Kviklio kraštotyrinio žinyno 2-osios, fotografuotinės laidos knygos. Tai JAV, Bostone, "Lietuvių enciklopedijos leidyklos" 1964-1968 metais 2500 egz. tiražu išleistų keturių tomų fotografuotinė laida, kurios pirmoji knyga, "Minties" leidyklos vadovų gražiai išreklamuota ir spaudos bei visuomenės entuziastiškai sutikta, pasirodė dar 1989 metais.

Pamenu 1988 metų pavasarį, kai iš didžiųjų bibliotekų specskyrių buvo išlaisvintos išeivių knygos. Nacionalinėje M.Mažvydo bibliotekoje teturėjome vos vieną "Mūsų Lietuvos" keturtomio egzempliorių. Visoje Lietuvoje tuo metu galėjo būti gal tik kelios dešimtys autentiškų leidinių, o skaitytojų - pulkai. Darėme kopijas, nes tuo metu žinių, sukauptų "Mūsų Lietuvos" tomuose, reikėjo visiems. Lituanistikos skyriaus rūpesčiu visoms Lietuvos miestų, rajonų bibliotekoms buvo išsiuntinėtos kopijos tų "Mūsų Lietuvos" puslapių, kuriuose aprašytos atskiros vietovės, nes provincijoje tuo metu JAV leistų knygų dar nebuvo ir negalėjo būti.

Vėliau, prasidėjus masiškam išeivijos knygų siuntimui į Lietuvą, kaip pačias reikalingiausias išskyrėme "Lietuvos enciklopedijos" 37 tomus ir Br. Kviklio keturtomį "Mūsų Lietuva" bei jo šešių tomų veikalą "Lietuvos bažnyčios".

Kas nutiko per tuos keletą metų? Ar paseno Br.Kviklio knygos? Dingstu

Knygnešių krašte naikinamos naujos, vertingos knygos? Knygos, kurioms privalu stovėti garbingiausioje kiekvienos mokyklos, kaimo, miestelio ar didmiesčio bibliotekoje? Kas galėjo pagalvoti, kad vertingiems spaudiniams apginti nuo fizinio sunaikinimo gal jau reikės įstatymo?

įsigyti. Sveikintina Kultūros ministerijos iniciatyva tartis su knygynais ir leidyklomis dėl knygų įsigijimo bibliotekų reikmėms lengvatinėmis sąlygomis. Apie tai nemažai kalbėta ir gegužės mėnesio pabaigoje Nidoje vykusiame Kultūros ministerijos pavaldumo bibliotekų direktorių seminare.